



## **Ett tematiskt nätverksprojekt**

# **AEHESIS**

En högre europeisk utbildningsstruktur i Idrottsvetenskap

**En rapport om det tredje året**

**- Sammanfattning -**

(Translated by University of Göteborg)

**2006**

## Projektöversikt<sup>1</sup>

Den 1 oktober 2003 började det tematiska ERASMUS-projektet AEHESIS arbetet med att lösa uppgiften med att upprätta ett europeiskt nätverk inom den högre idrottsutbildningen, med särskild fokus på områdena *Idrott och hälsa*, *Hälsopromotion* ('Health & Fitness'), *Sport management* och *Idrottscoaching*. Sedan dess har experter inom området Idrottsutbildning från 28 europeiska länder och 70 partnerorganisationer (se figur 1) hållit möten och konferenser och utväxlat ett stort arbetsmaterial för att skapa nya gemensamma utgångspunkter för att skapa nya läroplaner inom den idrottsliga utbildningssektorn – med hänsyn tagen till överenskommelserna i Bolognadeklarationen, Lissabonfördraget, samt Education & Training Agenda 2010 och det European Qualification Framework (EQF). Projektet har koordinerats från Institutionen för Europeisk Idrottsutveckling och fritisstudier vid Idrottshögskolan i Köln på uppdrag av det europeiska nätverket för idrottsvetenskap, utbildning och arbetsmarknad. För att leda projektet utsågs en expertgrupp och fyra forskningsgrupper för att identifiera betydelsefulla områden inom området idrottsutbildning, nämligen områdena *Idrott och hälsa*, *Hälsopromotion* ('Health & Fitness'), *Sport management* och *Idrottscoaching*.



Figur 1: AEHESIS partnerorganisationer

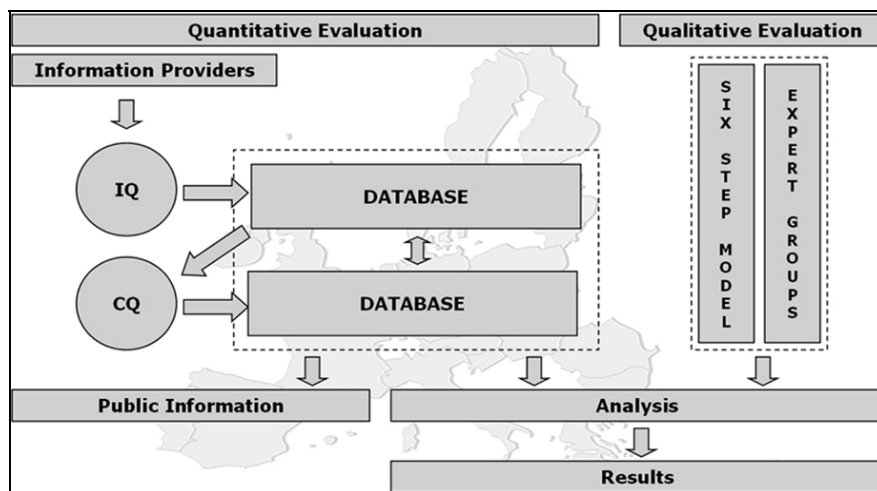
<sup>1</sup> Based on: Petry, K. & Froberg, K. (2006). *Overview of the project*. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. (2006). *Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year*. Cologne.

De effekter som uppnåtts till slutet av det tredje året (per den 30 september 2006) är:

- (1) en databas som innehåller grundläggande information nödvändig för att kunna etablera en gemensam läroplan
- (2) ett frågeformulär som använts för att samla in information om europeiska program inom de fyra nämnda områdena.
- (3) projektets metodologiska design, sexstegsmodellen som visar de grundläggande principerna i Bolognaprocessen ([www.dfes.gov.uk/bologna](http://www.dfes.gov.uk/bologna)) baserad på Tuning-metodologin ([www.unideusto.org/tuning](http://www.unideusto.org/tuning)) och
- (4) de fyra områdenas specifika läroplansmodeller som kan användas som referensmodeller.

Andra uppgifter som skulle lösas inom projektet var att kartlägga och evaluera idrottsutbildning och de institutioner som tillhandahåller möjligheter till utbildning i Europa, samt att utveckla riktlinjer för att kunna identifiera "modeller för god praktik".

På det hela taget har fokus varit riktat mot de specifika områdena och speciella riktlinjer och kvalitetssäkringssystem har utvecklats med hänsyn tagen till "garanterad" akademisk kvalitet och den "europeiska dimensionen" inom varje område med avseende på relevans för den europeiska arbetsmarknaden. Inom utbildningarna fokuseras på livslångt lärande ([www.ec.europa.eu/education/policies/III/III\\_en.html](http://www.ec.europa.eu/education/policies/III/III_en.html)) med en hög grad av interaktivitet mellan utbildning, praktik och arbetsgivare. Målgrupper är läroplansutvecklare i idrottsutbildning, lärare i idrottsvetenskap och studenter liksom skapare av handlingsprogram inom universitet och institutioner inom de olika idrottsliga områdena.



Figur 2: AEHESIS Projektmodell



Den övergripande projektmodellen finns illustrerad i figur 2. Förutom att sammanställa praktisk erfarenhet via två webb-baserade frågeformulär, kunde en rad experter inom området idrottsvetenskap följa den tidigare nämnda teoretiska sexstegsmodellen. Informationen från de båda frågeformulären blev sedan integrerade för att kunna arbeta fram de sektorspecifika referensmodellerna.

### **Kartläggning av idrottsutbildningar och idrottsprogram i Europa<sup>2</sup>**

En av huvuduppgifterna för AEHESIS - projektet var att kartlägga och utvärdera idrottsutbildning och utbildningsprogram/nivåer och vilka som tillhandahöll dessa i Europa. För detta ändamål utvecklades två webb-baserade frågeformulär: (1) det institutionella frågeformuläret (IQ) som enbart användes för att samla information samt (2) läroplansfrågeformulär (CQ) som samlade in mer detaljerad information för varje specifik läroplan.

I september 2006 innehöll databasen ungefär 540 idrottsutbildningar mm från 156 organisationer i 32 länder. Nyckelinformation från databasen finns på [www.aehesis.com/StudentArea](http://www.aehesis.com/StudentArea).

För att övergripande summera så är de flesta program i databasen icke-idrottsgrensspecifika och kommer från den offentliga sektorn och tillhandahåller utbildning och träning som huvudsaklig verksamhet. De flesta utbildningsprogrammen kommer ifrån de 145 universiteten, den återstående delen om 5 % (28 program) kommer från 11 icke-akademiska organisationer, vanligtvis tränarutbildningsorganisationer. De länder som anmält flest program är Tyskland (73 program), följt av Frankrike (60), Turkiet (53) och Storbritannien (52). Dessutom var de interdisciplinära programmen av idrottsvetenskap flest (16 st) och de olika områdena fördelade sig som följer: 165 health & fitnessprogram, 156 Idrottslärarprogram, 145 coachingprogram och 131 sport managementprogram. Majoriteten av program i databasen är så kallade Level IV (kandidatexamen 264 st), 172 Level V program (magisternivå) och 67 Level V+ (PhD).

---

<sup>2</sup> Based on: Petry, K. & Gütt, M. (2006). *Mapping European Sport Education Providers & Programmes*. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. (2006). *Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year*. Cologne.

### Stexstegsmodellen: från ax till limpa<sup>3</sup>

I försöken att hitta en metodisk utgångspunkt som hänger samman med de logiska kompetenserna använda i det civila samhället, den europeiska policyn inom utbildning och högre utbildning och riktlinjerna i Bolognadeklarationen har AEHESIS följt utgångspunkterna i det så kallade Tuning- projektet och på så sätt utvecklat en sexstegsmodell. I denna anda har modellen (figur 3) setts som en möjlighet att minska gapet mellan sociala behov i relation till arbetsmarknad och en akademisk läroplan.

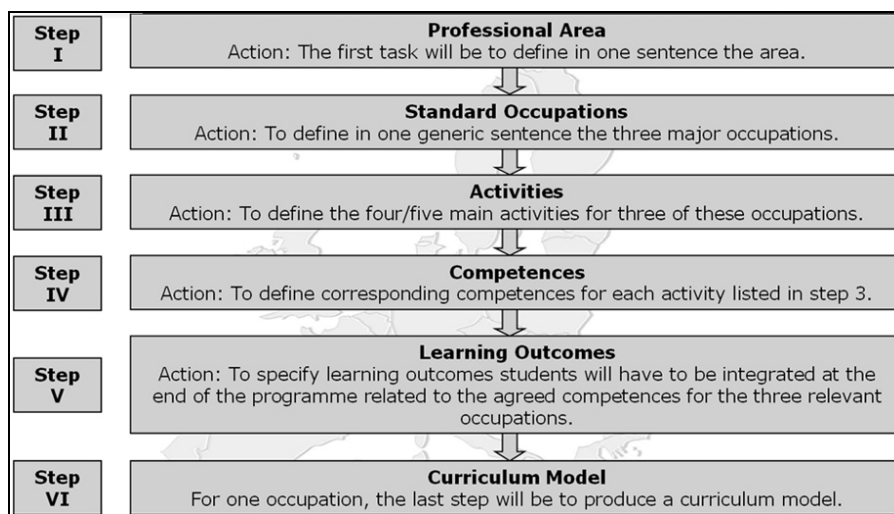


Figure 3: AEHESIS Six-Step-Model

År 2006 var en av utmaningarna att presentera områdesspecifika modeller som inkluderade de designade lärandemålen uttryckta i termer av studenters kompetenser vid slutet av programmet. Implementeringen av sexstegsmodellen och inkorporeringen av "praktiska" data gjordes av varje sektor för sig. De läroplansmodeller som utformades och alla specifika sektorsförutsättningar i den övergripande metodologin kan ses på [www.aehesis.com](http://www.aehesis.com) och kan läsas i sin helhet i AEHESIS – rapporten för det tredje året. Sexstegsmodellen bör betraktas som en generell utgångspunkt, som inte bör kopieras slaviskt, utan ses som ett ramverk eller en uppsättning kategorier för utveckling och tolkning. Därför var det inte överraskande, trots specifika förhållanden inom respektive sektor, att modellen tolkades på något olika sätt av de fyra grupperna.

<sup>3</sup> Based on: Camy, J., Madella, A. & Klein, G. (2006). *The Six-Step-Model: From Model to Process*. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. (2006). *Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year*. Cologne.

För att sammanfatta de fyra expertgruppernas tolkningar kan följande rubriker utnyttjas:

Sport coaching: Från en allmän modell till en specifik

Health and Fitness: Från en allmän modell till ett träd av sektorer

Idrott och hälsa: En allmän modell för en standardutbildning (idrottsläraren i skolan)

Sport management: En anpassad modell användbar för att klassificera kompetenser och att analysera framtiden.

De ingredienser som föreslogs inkluderas i läroplansmodellen var vanliga (standard)yrken, tidsperiod, lärandemål, läroplansmål, allmänt innehåll, program, studiebelastning, metod, bedömning och utbildningsvägar. Följande standardyrken identifierades:

### **Health & Fitness**

Gym instruktör/personlig tränare  
Hälsorelaterad träningsinstruktör/specialist  
Folkhälsovetare/planerare  
Health and Fitness Manager

### **Idrott och hälsa**

Det finns bara ett yrke (idrottslärare i skolan) med tre centrala funktioner:

Undervisning

Undervisning i Idrott och hälsa inkluderande "extra-curricular idrott" med tyngdpunkt på en bred och balanserad läroplan som utvecklar kunskap, skicklighet och förståelse.

Undervisa Idrott och hälsa inkluderande hälsa och livsstil

### **Sport Coaching**

Två standardyrken har identifierats, vart och ett med två underkompetenser:

a) Coach till motionsidrottare

Coach till nybörjare (barn och ungdomar)

Coach till tävlingsinriktade motionsidrottare

b) Coach till tävlingsinriktade elitidrottare

Coach till talanger som vill bli elitidrottare

Coach till högpresterande elitidrottare

### **Sport Management**

Lokal sportadministratör (manager) eller fritidschef i en kommun

Sportchef eller klubbdirektör

Generalsekreterare för Idrottsförbund eller dyl.

Chef för ett gym eller dyl.

Ett av de framtida stegen är att färdigställa arbetet i alla yrkesområden på den idrottsrelaterade arbetsmarknaden och att ta till sig de föreslagna läroplansmodellerna för dessa standardyrken inom European Qualification Framework (EQF). Den stora utmaningen är givetvis om dessa utbildnings- och träningsystem existerar i de olika EU länderna, vilka är ansvariga för utbildning och om alla sociala och ekonomiska faciliteter finns.

### **Slutsatser och perspektiv<sup>4</sup>**

För att få perspektiv på framtidens utmaningar måste universitet och andra utbildningsanordnare ta hänsyn till nyckelreferenser som European Education Policy och behoven inom de olika "standardyrkena" (se AEHESIS rapporten för det tredje året). Alla dessa element bildar en viktig bas för att bygga en gemensam strategi som är relaterad till utbildning och träning i idrott. Vad beträffar framtiden kan man se fyra utmaningar: (1) att försöka utveckla ett "kunskapssamhälle" i termer av kompetenser inom idrottssektorn, (2) att succesivt utveckla utbildning och träning i riktning mot livslångt lärande, (3) att tillämpa sexstegsmodellen i alla idrottsektorer, speciellt baserat på systematiska kartläggningar av "standardyrkenas" uppgifter, funktioner och kompetenser och (4) att kunna ge seriös vägledning om idrottsutbildningar och utveckla ytterligare samarbete mellan universitet och andra utbildningsanordnare i Europa via en 'europeisk nätbaserad informationsplattform'

---

<sup>4</sup> Based on: Camy, J., Klein, G., Madella, A. & Petry, K. (2006). *Final Conclusion & Perspectives*. In: Petry, K., Froberg, K. & Madella, A. (2006). *Thematic Network Project AEHESIS - Report of the Third Year*. Cologne.